

אני פותח את הישיבה. נתבקשתי על-ידי יושב-ראש ועדת הכנסת, חבר-הכנסת

מ"מ היו"ר א. אנסוריון:

ישעיהו, למלא היום את מקומו.

א. קביעת הוועדה שתדון בהצעות לסדר-היום של חברי הכנסת בנושא: "המשמעות הציבוריות של דין וחשבון ועדת ויתקון בענין נתיבי נפט"

כזכור לכם היו 8 הצעות לסדר-היום בנושא: "המשמעות הציבוריות של דין וחשבון ועדת ויתקון בענין נתיבי נפט" של חברי הכנסת: מ. אביזוהר; א. אבנרי; י. בן-מאיר; י. גולן; ש. י. גרוס; ח. י. צדוק; י. ה. קלינגהופר ו-ש. תמיר. בתשובתו הציג שר המשפטים להעביר את ההצעות לדיון בוועדת הכספים. חבר-הכנסת ש. תמיר הציג להעביר את הנושא לדיון בוועדת הכלכלה. בהתאם לכך עלינו להחליט לאיזו ועדה להעביר את הנושא לדיון.

רצוני להזכיר לחברי הוועדה, שבשעתו, ענין נתיבי נפט הועבר לוועדת הכספים וועדת הכספים גם החלה בדיון בנושא זה.

מ. ביבי: אני מציע להעביר את הנושא לוועדת הכספים.

י. נחשתן: זכיונות המדינה ואפוסטרופסות על הרכוש הם מתחומי עניינה של ועדת הכלכלה.

י. גולן: אני מציע להעביר את הנושא לוועדת הכספים. ראשית כל ועדת הכספים דנה בכל הקומפלקס של הנפט. כפי שיושב-ראש הוועדה הזכיר כבר, ההצעה הקודמת בענין נתיבי נפט הועברה לוועדת הכספים וועדת הכספים החליטה לדון בנושא, אך הפסיקה הדיון בשל שתי סיבות: א) בשל מינוי ועדת החקירה לנתיבי נפט; ב) מבקר המדינה החל לבקר את נתיבי נפט וועדת הכספים המתינה עד לסיום הביקורת. עתה רוצה ועדת הכספים לחדש את הדיון.

אינני מעלה על הדעת שעכשיו קומפלקס אחר של בעיות נתיבי נפט יועבר לוועדה אחרת. לפיכך, הגיוני שנושא זה יעבור לוועדת הכספים.

ש. י. גרוס: אני מציע להעביר את ההצעה לדיון בוועדת הכלכלה. זהו נושא כלכלי מובהק, על כך אין ויכוח. אם לא מעבירים נושא כזה לוועדת הכלכלה, איזה נושא כן מעבירים?

לגבי דברי חבר-הכנסת גולן, שוועדת הכספים כבר דנה בנושא; - דווקא משום כך אין להעביר את הנושא לוועדת הכספים. ועדת הכספים כבר נקטה עמדה מסויימת בענין זה ויש לה התחייבות בכיוון מסויים. אספקט אחר של הנושא עלה לדיון בכנסת. לאחר שהכנסת שמעה את כל הנימוקים של המציעים, ולכל מציע היו נימוקים משלו, צריכה ועדת הכלכלה לדון בנושא, כי ועדת הכספים כבר דנה בנושא.

י. גולן: ועדת הכספים לא נקטה עמדה, היא החליטה לדון בנושא והפסיקה הדיון בשל הסיבות שהזכרתי.

ש. י. גרוס: ועדת הכספים דנה בנושא לפני הדיון בכנסת. לאחר שהכנסת דנה בנושא יש להעבירו לדיון בוועדת הכלכלה. באופן טבעי נושא זה שייך לוועדת הכלכלה.

י. נחשתן: אני מבקש מחבר-הכנסת גולן שלא ידגול בשיטה: אם ועדה החליטה לדון בנושא מסויים יש לה חזקה על הנושא. נושא זה אינו שייך כלל לתחום העניינים של ועדת הכספים. לפי התקנון, ועדת הכספים צריכה לספל ב: "תקציב המדינה; מסים לכל סוגיהם; מכס ובלו; מילווה; ענייני מטבע ומטבע-חוץ; בנקאות ושטרי כסף; הכנסות והוצאות המדינה; הקשר עם מבקר המדינה." לעומת זאת תחומי ענייניה של ועדת הכלכלה, בין היתר הם: "זכיונות המדינה ואפוסטרופסות על הרכוש". האספקט של הנושא אינו רק כספי, אם כי מדובר

י. נחושתן:

על העלמות וגניבות. כאן מדובר על ענין זכיונות נפט, רכוש המדינה - וזהו נושא בתחום ענייניה של ועדת הכלכלה. אל ניצור תקדים כזה, שוועדה הרוצה לדון בנושא מסויים מתחילה הדיון בו ואחר-כך יש לה חזקה על הנושא.

א. עופר: הכנסת העבירה את נושא נתיבי נפט לוועדת הכספים. ההצעה היתה של

חבר-הכנסת סנה ז"ל.

י. נחושתן: אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדת הכלכלה.

א. הראל: אני מצטרף לכל הנימוקים שהשמיע חבר-הכנסת נחושתן. אני חושב שהם הגיוניים, במיוחד כאשר הנושא, שבזמנו נדון בכנסת, היה נושא אחר. הנושא שהועבר לוועדת הכספים לא היה; משמעויות מסקנות ועדת ויתקון. על-פי חלוקת העבודה בכנסת נושא זה שייך לוועדת הכלכלה.

לכן מציע אני להעביר את הנושא

לדיון בוועדת הכלכלה.

א. רזיאל-נאור: ועדות הכנסת רשאיות לדון מיוזמתן בכל נושא שיעלה על דעתן, אין זה יוצר מחסום להחלטת ועדת הכנסת להעביר נושא מסויים לוועדה כפי שיראה לה. גם כאשר הושמעה במליאה ההצעה להעביר את הנושא לוועדה שוועדת הכנסת תקבע, לא שמענו את הנימוק המצלצל שמשמיעים עכשיו: שוועדת הכספים דנה בנושא. לא צריך לנפנף דגלים. הדיון בוועדת הכספים לא היה על מסקנות ועדת ויתקון ולא על כל התגליות הגדולות והגילויים המרעישים, ואין לערוב שמחה בשמחה.

זכיונות נפט הם בתחום ענייניה של

ועדת הכלכלה. כאשר נושא מסויים שייך לוועדת הכלכלה אין צורך להפוך עולמות ולהעבירו לוועדה אחרת. תנו לצפט לזרום באופן טבעי לוועדת הכלכלה.

ד. ארזי: אי אפשר לאחוז את המקל בשני קצוותיו. אי-אפשר לומר מצד אחד שוועדת הכספים לא צריכה לדון בנושא זה משום שהיא כבר דנה בו; ומצד אחר לומר שהנושא לא צריך לעבור לוועדת הכספים משום שוועדת הכספים לא דנה בו. המציאות היא שהצעות אלה נדונו במליאת הכנסת, הכנסת החליטה להעביר לוועדת הכספים וועדת הכספים הפסיקה לדון בנושא בגלל הסוב-יודישה.

חבר-הכנסת גרוס אמר שצריך להעביר

את הנושא לוועדת הכלכלה, כי וועדת הכלכלה כוללת בעצם את כל הנושאים הכלכליים וגם נושאים כספיים. לא זה הענין, הענין הקובע הוא שהנושא הועבר לוועדת הכספים, ועדת הכספים לא דנה בנושא בגלל שהוקמה ועדת חקירה ושמבקר המדינה החל לבקר.

בתחום ענייניה של ועדת הכספים

ישנו: "הקשר עם מבקר המדינה". אין ספק שיש לנושא זה קשר עם מבקר המדינה. לכן יש להעבירו לוועדת הכספים. אם הנושא יועבר לוועדת הכלכלה - ודאי שוועדת הכלכלה תזדקק למבקר המדינה והיא תצטרך לאחר מכן להעביר את הנושא לוועדת הכספים.

לכן, הגיוני הוא להעביר מלכתחילה

את הנושא לוועדת הכספים.

מ. נסים: אם ההצעה להעביר את הנושא לדיון

בוועדת הכלכלה לא תתקבל - מציע אני הצעה אלטרנטיבית: להעביר את הנושא לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט. הנימוקים להצעת האלטרנטיבית הם: ההצעות לסדר-היום של חבר-הכנסת סנה ז"ל וייבדל לחיים ארוכים חבר-הכנסת פת היו על נתיבי נפט. נתיבי נפט היא חברה ממשלתית ולכן, בדין, העבירה מליאת הכנסת את ההצעה לדיון בוועדת הכספים; לעומת זאת, ההצעות לסדר-היום שהועלו בשבוע שעבר אינם בנושא נתיבי נפט בלבד, אלא: המשמעויות הציבוריות של דין וחשבון ועדת ויתקון בענין נתיבי נפט. הנימוקים שהיו בפני הדוברים היו הנורמות המוסריות

מ. נסים:

והציבוריות שנקבעו על-ידי הרוב בוועדת ויתרון. כידון שזה היה מוקד הדיון, כאשר מדברים על גורמות מוסריות מטבע הדברים זה שייך לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

לכן, אם ההצעה להעביר את הנושא לוועדת הכלכלה לא תתקבל - מציע אני הצעה אלטרנטיבית: להעביר את הנושא לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר א. אנקוריון: יש לפנינו שתי הצעות והצעה אלטרנטיבית אחת. נצביע תחילה את ההצעות.

ה צ ב ע ה

בעד	העברת הנושא לוועדת הכספים	-	10
נגד		-	6
בעד	העברת הנושא לוועדת הכלכלה	-	6
נגד		-	10

האם חבר-הכנסת נסים עומד על הצעתו

האלטרנטיבית?

אני מוותר עליה.

מ. נסים:

להעביר הנושא לדיון בוועדת הכספים.

הוחלט:

היו"ר א. אנקוריון:

ב. סדרי הדיון בהודעת הממשלה על: "ידיעות בדבר פגיעות בשוחרי עליה מברית-המועצות"

קיבלנו מכתב ממזכיר הכנסת האומר

כדלקמן:

"בישיבת יושב-ראש הכנסת והסגנים מיום 8.5.72 הודיע מזכיר הממשלה, כי הממשלה תמסור השבוע לכנסת הודעה על: "ידיעות בדבר פגיעות בשוחרי עליה מברית-המועצות". אבקש להעלות על סדר יומה של ועדת הכנסת, בישיבתה ביום ג', שאלת קביעת סדר הדיון בהודעת הממשלה, הצפוייה ביום ד' - 10.5.72. הודעה משאלה לקבוע מסירת הודעות סיעות במקום דיון."

אם אפשר להתלכד, כפי שעשינו במספר הזדמנויות קודמות, שאחרי הודעת

א. עופר:

הממשלה יקרא איש מהאופוזיציה הצעת החלטה - זה יהיה מכוון יותר מאשר חזרה על אותם דברים. יש סיעות רבות בכנסת ואחרי שמיעת הדברים הראשונים המתח יורד. אין זה לכבוד הענין. ידוע לי שוועדת הכנסת לא יכולה להחליט על כך. יש לקיים התייעצויות. אם נקיים הפסקה להתייעצויות יהיה זה לכבוד הענין.

אני מבקשת שנדון בענין מנקודת ראות של הנושא ולא של חברי הכנסת המדברים.

א. רזיאל-נאור:

בשבוע שעבר נערכו כמה פעולות ברחבי תבל בנושא זה, נתקיימו הפגנות גדולות ומרשימות מאוד בניו-יורק בהשתתפות ראש העיר, סנטורים ואישים המעורבים בחיים הפוליטיים של המדינה הגדולה ביותר בעולם. נתקיימו הפגנות דומות גם במקומות אחרים. נראה לי ממש פוגע ומעליב שדווקא נושא זה לוקה במדינת ישראל בצניעה ובצנעה. אי-אפשר שתימסל הודעת ממשלה חשובה והכנסת תשמיע רק עשרה משפטים, כי כמה אפשר לקרוא בנוסחה משותפת, ובזה ייגמר הענין.

לדעתי, עלינו להקדיש יום שלם של

עבודת הכנסת לנושא הזה. צריך שהנושא יסער ויסעיר. הידיעות שמגיעות הן באמת מחרידות. ודאי קיבלו כמה חברי הכנסת נוספים, כפי שאני קיבלתי, מברק של ועדת פעולה שהתארגנה מתוך העולים מברית-המועצות שהגיעו ונמצאים בארץ. הם יודעים את המצב שם לאשורו. הם מקיימים שיחות טלפוניות עם

א. רזיאל-נאור:

ערים ברחבי ברית-המועצות. מביתי שוחחו עם מוסקבה ואודיסה. שמעתי על עוז רוחם להתגבר על כל היסוס. אנשים בברית-המועצות מעזים לא למלא אחר צו גיוס, זאת אומרת שהם מעבר לכל פחד. כל הנימוקים שמשמיעים לנו: "אל תעירו ואל תעוררו פן נזיק עוד יותר" - הם כבר מעבר לזה. איך אפשר לקיים בכנסת רק הודעות סיעות במקום דיון. מפני שאנחנו חוששים ממתח? צריך להיות מתח. צריך להזמין לישיבה את הטלוויזיה שלנו, אנשי טלוויזיה זרים, כתבים זרים; לפחות שמדינת ישראל תשמיע קולה בצורה מתאימה ולא בקול ענות חלושה.

על כן, מציעה אני לקיים דיון. אשר לסיכום, אם זו תהיה הודעה משותפת - מה טוב; אבל זה יכול להיות רק האקורד המסיים. מזה אי-אפשר להתחיל.

א. הראל:

אני משתמש בנימוקים של חברת-הכנסת רזיאל-נאור כדי לתמוך דווקא בהצעתו של חבר-הכנסת עופר. אני מציע לקיים דיון מצומצם ומלוכד בנושא יהודי ברית-המועצות על סמך המציאות הקיימת בכנסת. - אין נוכחות מספקת באולם המליאה. כאשר אין נוכחות מלאה מתברר בסופו של ענין שנגרם בזיון לענין ולא אותם דברים שחברת-הכנסת רזיאל-נאור מצפה להם בכנות. לא נוצרת דרמטיזציה. רצוי מאוד שראש הממשלה תמסור את ההודעה בשם הממשלה, יהיה נאום אחד ולאחר מכן סיכום משותף. לפי דעתי הסדר זה ירשים יותר והכנסת תהיה מלאה. לישיבה זו צריך להזמין את הטלוויזיה ובצורה כזאת הישיבה תרשים יותר.

מ. ברעם:

אני חושב שדבריה של חברת-הכנסת רזיאל-נאור נכונים. סביב הענין של יהודי ברית-המועצות יש תודעה הרבה יותר עמוקה ברחבי הגולה מאשר בארץ-ישראל. אנו למודי נסיון מדיונים בנושא זה בכנסת. אם נחזור על כך לעיתים יותר מדי תכופות בכנסת - הפוך הנושא לענין של חולין. כל יום מתעוררת בעיה אחרת בנושא יהודי ברית-המועצות - הבעיה של יהודי ברית-המועצות קיימת.

רצוני להציע הצעת פשרה. אני חושב שהדרך הנכונה היא לא דיון, אלא הודעות סיעות. אל נשכח שהודעת הממשלה באה על דעת כמה סיעות. במקום הצעות לסדר-היום הציעה הממשלה למסור הודעה. אני בדעה שכל סיעות הכנסת צריכות להביע דעתן בצורה תמציתית בתחום של 5 דקות. כל הסיעות שבכנסת יזדהו בפומבי וייגנו את המעשים של ברית-המועצות ויזדהו עם סבל אחיהם; אבל זה צריך להיות מתומצת.

אני מציע שתימסרנה הודעות סיעות במקום דיון במסגרת של 5-7 דקות. אם כל סיעה תשמור על מסגרת הזמן הזה הנושא יימשך שעה וחצי.

י. נחושתי:

אני חייב לדחות את ההנמקה של חבר-הכנסת הראל, החושב לצמצם את הנושא בגלל חשש של אי נוכחות חברי-הכנסת במליאה. אני חושב שהיפך מכך. בגלל גודל הנושא עצמו צריכים לדאוג שתהיה נוכחות, אחרת כל הנושא לא יידון.

לגבי ההצעה לקיים הודעות סיעות במקום דיון: אין חולק על דעתו של חבר-הכנסת ברעם, שכל הסיעות צריכות להביע עמדתן. ההבדל בין ההצעה לקיים דיון לבין ההצעה לקיים הודעות סיעות הוא באורך הזמן המוקצב לכל סיעה. אינני מסכים שחבר-הכנסת אבנרי ימסור הודעה במסגרת של 5 דקות וגם סיעות המערך וגח"ל תמסורנה הודעה במסגרת של 5 דקות. כל סיעה רואה את הדברים האלה מתוך האספקט שלה. לסייע ל"ע, שהיא בין הסיעות הקטנות, לא יהיה נורא אם יתקיים דיון או הודעות סיעות; אבל לסייעת גח"ל יש 26 צירים בכנסת אשר זכותם להביע דעתם בנושא זה. האם בגלל שהנושא חשוב צריך לצמצם אותו?

לכן, מציע אני לא לצמצם את הנושא לשעה וחצי. הנושא אינו דורש צימצום, אלא הרחבה. על הסיעות לדאוג לנוכחות חבריהם בעת הדיון.

י. רפאל:

אני רוצה שנעמוד על ההבדל בינינו לבין מקומות אחרים בעולם. כאשר מתקיימת הפגנה בניו-יורק למען יהודי ברית-המועצות, מהי מטרת ההפגנה? -

י. רפאל:

להשפיע על נשיא ארצות-הברית, שבביקורו הקרוב בבריית-המועצות יעלה את הבעיה הזאת; כאשר מתקיימת הפגנה בלונדון רוצים היהודים להשפיע על ממשלת לונדון שתעלה את הנושא. על הפרק; מִזְבְּנו כאן שונה. איננו צריכים להציע לממשלת ישראל שתעלה נושא זה על הפרק, היא אינה מורידה נושא זה מעל הפרק אף ליום אחד. בארץ זה משהו שונה.

אני מפקפק אם בכלל יש ערך לדיונים רגילים כאלה בכנסת, פרט אם יש לדיון כזה צורה בלתי רגילה. מה ערך לדיונים רגילים בכנסת? על מי אנחנו משפיעים? על הממשלה או על עצמנו?

י. נחושתן: על התלמידים בבת-י-הספר.

י. רפאל: לתלמידים בבת-י-הספר צריך משרד החינוך והתרבות להחדיר תודעה זאת.

באמצעות המורים והוא ודאי עושה זאת.

אם היינו מארגנים ישיבת כנסת בלתי רגילה, איננו יודע ברגע זה מהי הצורה, איננו יודע אם ההזדמנות הטובה לארגן ישיבה מיוחדת היא מחר או בהזדמנות אחרת. אני מפקפק בחשיבות דיון רגיל, אפילו אם ~~מספר~~ חברי הכנסת הנוכחים יהיה גדול. על מי משפיע דיון כזה ומה הוא מועיל? כבר פנינו לפרלמנטים בעולם, איננו יודע אם צריך להתייעץ שוב בנושא זה עם שר החוץ. אם הוחלט על העלאת נושא זה בכנסת צריך עוד לחשוב על צורה מיוחדת כדי שהדיון יהיה אפקטיבי. ישיבה רגילה הופכת את הנושא לשיגרת וממעטת יותר מאשר מוסיפה. מה תיתן הודעת ראש הממשלה וסיכום של ראש האופוזיציה? אני רוצה לקיים משהו בלתי רגיל. אולי ניתן דעתנו על כך כיצד תקיים הכנסת דיון בלתי רגיל. זה לשיקול דעת. אין לי שום הצעה מיוחדת כרגע, צריך לחשוב על זה. מסגרת הכנסת אינה מאפשרת לארגן דברים בלתי רגילים, כגון: הזמנת נציגי ציבור או משהו מיוחד אחר. מסגרת הכנסת אינה נותנת אפשרויות רבות.

אם לא יוחלט על ישיבת כנסת מיוחדת - לא ישנה לי אם נקיים דיון או הודעות סיעות.

י. נבו: הנימוקים של חבר-הכנסת רפאל מתקבלים על הדעת. אם חבר-הכנסת רפאל כבר העלה רעיון זה, שיחשוב כיצד ניתן לממשו. פעם אחת נתקיימה הודעת ממשלה באווירה מיוחדת, אי-אפשר לחזור על זה.

אני מתייחס כרגע לשאלה: האם לקיים דיון או הודעות סיעות. היה מקרה אחר שאני תמכתי בקיום דיון, כאשר מסרה הממשלה הודעה על הודעתו של חוסיין להקים פדרציה - זה היה נושא שנוי במחלוקת. המפלגות צריכות היו להביע דעתן, אי-אפשר היה להכניס זאת לתוך סד של הודעות, לכן תמכתי בקיום דיון בו ניתנה אפשרות לכל הסיעות להביע דעתן. הנושא שלפנינו אינו שנוי במחלוקת, אולי רק לגבי שימת הדגש, אבל גם כן לא. בין שתי האפשרויות מעדיף אני הודעות סיעות במקום דיון. אם נקיים דיון ינאמו מסיעת המערך כמה נואמים ויחזרו איש על דברי חברו. מה מדרוויחים אנו מזאת? אין שום תועלת בדבר. ייתכן מאוד שבנושא זה תתלכדנה מספר סיעות ותייפנה כוחו של פלוני לנאום בשמן. לא תהיה זו הצעת החלטה, אלא הנאום עצמו יהיה בשם מספר סיעות.

אני מצטרף להצעה לקיים הודעות סיעות במקום דיון.

מ. שחל: אני חושב שאין חילוקי דעות לגבי הנושא. כולנו מאוחדים בנושא זה. רצוני להציע הצעה ואם היא לא תתקבל אתמוך בהצעה לקיים הודעות סיעות במקום דיון. השיקול לקיים הודעות סיעות במקום דיון נא לא רק כדי לחסוך בזמן, אלא להבליט שאין חילוקי דעות. מבחינה אפקטיבית, לו יכולנו להגיע להסכמה שתימסר הודעת ממשלה ולאחריה סיכום של אחת מסיעות האופוזיציה - היה זה יותר אפקטיבי ומבליט את הענין עצמו. אני מעמיד זאת כהצעה, ואם היא אינה בר-ביצוע אני תומך בהודעות סיעות.

ד. ארזי: אין חכם כבעל נסיון. התנסינו לא פעם שאף אחד אינו יכול להיות אחראי שחברי סיעתו יישבו באופן רצוף 3 שעות במליאה כל עוד הדיון נמשך, כדי שהמליאה תהיה מלאה. אין דבר הפוגע בנושא וברגשות האנשים ביציע, ואשר ביניהם יכולים להיות גם עולים מבריית-המועצות, ובעתונאים, כאשר דנים בנושא כל כך רגיש והכנסת רחוקה מלהיות מלאה. אם איננו יכולים לעשות דבר מרשים, שיש בו כדי ליצור רושם חיזוני על הציבור בארץ ואולי גם על העולם כולו, לפחות אל נעשה דבר הנוגד את התוצאות השוליות.

לכן תוסך אני בהצעת חבר-הכנסת עופר. אם לא תהיה תמיכה בהצעה זו, יש גם הגיון בדברי חבר-הכנסת ברעם, שכל סיעה תביע את הסולידריות שלה, אם כי הדבר יבוא לידי ביטוי כאשר תתקבל החלטה משותפת של כל הכנסת, פרט לסיעת רק"ח. לכן צריך לבחור בדרך האפקטיבית ביותר - הודעות סיעות.

א. רזיאל-נאור: אני תמהה מאוד על הגישה הזאת של חבר-הכנסת רפאל. נכון הוא שקל יותר לעורך תשומת ליבה של ברית-המועצות באמצעות מדינות גדולות כמו אמריקה ואנגליה; אבל לגבי העם היהודי אין גורם חשוב יותר ממדינת ישראל. כלפי היהודים בבריית-המועצות אין גורם אחר מאשר מדינת ישראל. קולה של מדינת ישראל צריך שישמע, קולה של הכנסת צריך שישמע ולא על-ידי חיפוש דרכים אין לצאת מהענין הזה.

י. רפאל: אל תסלפי בבקשה את דברי. אל נתחרה על אהדה ליהודי בריית-המועצות.

א. רזיאל-נאור: אמרת שאין כל ערך לדיון כזה בכנסת.

י. רפאל: אמרתי שאין ערך לדיון שיגדתי בנושא זה בכנסת.

א. רזיאל-נאור: אסור לנו להגיע למצב כזה שבעיית יהודי בריית-המועצות תישמע בקול.

ענות חלושה בכנסת של מדינת ישראל.

(א) אני חושבת שגם יושב-ראש הכנסת והסגנים יכלו לחשוב על כך ולא להקדיש לנושא כזה את יום ד' שהוא יום המזוודות של חברי-הכנסת. הצעות לסדר-היום הן משהו מיוחד. אישרו דחיפותן של ההצעות האלה והממשלה באה למסור הודעה בעקבות העלאת ההצעות לסדר-היום. אם רוצים דיון מרשים צריך לקיימו ביום ב', או ביום ג', אבל לא ביום ד'.

א. עופר: אולי אפשר לקיים זאת היום?

א. רזיאל-נאור: אי-אפשר לומר מצד אחד שהנושא לא יהיה אפקטיבי; ומצד אחר לקבוע את

הישיבה באותו נושא ביום ד'.

(ב) אפשר לקבוע ישיבה מיוחדת לנושא זה ולהודיע כך לכנסת, לעתונות וכן להעביר לתשומת לב סיעות הכנסת את תמצית הדברים שנאמרו בוועדת הכנסת לגבי ענין הנוכחות ולבקש מהן להתחשב בדברים שנאמרו. אפשר לקרוא להתייעצות את ראשי הסיעות ולבקש שכל אחד ידאג שכל חברי סיעתו יהיו נוכחים בדיון; אבל משום החשש שלא כל חברי הכנסת יהיו ננכחים, יש לגמד את הנושא הזה? לכל דיון בכנסת קובעים 4 שעות, ולנושא זה לא כלום?

מדוע סיעות שהגו רעיון זה ידברו אותן מספר דקות כמו אחרים שלא איכפת להם מנושא זה? מדוע סיעה בת 26 חברים תדבר 5 דקות כמו חבר הכנסת פלוני שפרש מסיעתו? גם הודעות בשם סיעות אינן אלה דיון, אבל דיון זוטה. למה לקיים דיון זוטה על הנושא הזה? לגבי העם היהודי ולגבי היהודים בבריית-המועצות אין דבר חשוב יותר מאשר הזעקה שהכנסת תשמיע במלוא רצינותה ובכל כוחה.

אני בעד קיום דיון בצורה הולמת.

ט. ברעם: אני מבקש שנחדל מלריב בינינו מי אוהד יותר את יהודי ברית-המועצות. אולי עלינו לתת דעתנו על התקנון הקובע 10 דקות לכל סיעה, גם אם זו סיעת יחיד.

לדעתי, ההצעה לקיים הודעות סיעות במקום דיון במסגרת של 5-7 דקות היא הטובה ביותר. אני מתנגד להצעת חבר-הכנסת עופר. אין זה הזמן להציע הצעה כזאת. צריכה להיות הגינות. 4 סיעות בכנסת רצו לבואו מעל בימת הכנסת בנושא זה, באה הממשלה ואמרה שהיא תמסור הודעה במקום ההצעות לסדר-היום וועדת הכנסת תחליט אם לקיים דיון בעקבות ההודעה או הודעות סיעות. לסיעות הקטנות ממילא יש זמן קצוב לדיבור לפי התקנון. אם נקציב זמן לדיון, אמנם לסיעות הגדולות ייקבע זמן ממושך יותר לדיבור אבל גם לסיעות היחיד ייקבע זמן של 10 דקות.

לכן, מציע אני לקיים הודעות סיעות במקום דיון במסגרת של 5-7 דקות.

א. עופר: אני מקבל דעתו של חבר-הכנסת ברעם ומוריד את הצעתי. אם אין מסכימים לה ממילא אינה קיימת.

אני מציע לפנות ליושב-ראש הכנסת והסגנים ולבדוק אם אפשר להעביר את הישיבה בנושא זה לחלק האחרון של ישיבת הכנסת היום, אחרי בחירת יושב-ראש הכנסת החדש.

י. רפאל: אני תומך בהצעה לבחון אפשרות להעביר הישיבה בנושא זה ליום אחר. יום ד' לפני הצהריים אינו הזמן המתאים לדיון כזה.

כן מציע אני שיוזמנו לדיון זה: נשיא המדינה, הרבנים הראשיים וחברי בית-המשפט העליון. שיהיה דיון בלתי רגיל במידת האפשר.

ד. ארזי: אסור לנו לשכוח ברגע זה מה שמתרחש בשדה התעופה לוד. קיימת מתיחות רבה בארץ. איננו יודע מה יהיה היום או מחר. אני מציע שהישיבה בנושא זה תתקיים או הידום בערב או מחר בבקר. ייתכן גם שלא נוכל לקיים דיון זה מחר בגלל המתיחות הקיימת.

אני מציע לקיים ישיבה בנושא זה ביום ב' הבא ולאחר הודעת ראש הממשלה והודעות הסיעות התקיים הפסקה, כדי שנושא זה יהיה כשישיבה מיוחדת של הכנסת וזה יהיה מכובד יותר. נקבע זאת בהתאם להתפתחויות.

הנ"ר א. אנטוריון: הישיבה התנהלה ברוח טובה עד קרוב לסיומה, כי לאחר הכל החברים מכבדים דעתם של חבריהם ואין חילוקי דעות בנושא זה. לכן, חושב אני שדבר אחד לא נוכל לקבל - שחברים יתחרו אחד בשני בענין מסירותם לענין יהודי רוסייה. בענין זה כל חברי-הכנסת שווים ולא נוכל להרשות זאת. כן איננו מקבל את הביטוי של חברת-הכנסת רזיאל-נאור לגבי: "אחרים שלא איכפת להם מנושא זה". אין בינינו מי שלא איכפת לו נושא זה.

א. רזיאל-נאור: יש כאלה, אל תשכח.

הנ"ר א. אנטוריון: באין אחדות דעים לגבי הצעתו של חבר-הכנסת עופר, אין לנו ברירה אלא להחליט בין דיון לבין הודעות סיעות. אם לאחר ההחלטה תבואנה מספר סיעות ותליפנה כוחו של חבר הכנסת אחד לדבר גם בשמן - תבוא עליהן ברכה.

היתה אולי כוונה טובה בהצעה להעביר הדיון בנושא זה ליום ב' או ליום ג'; אבל אל נעמוד על הצעה זו בגלל המתיחות הקיימת היום. היו ימי ד' בכנסת שהוקדשו לנושאים חשובים.

לגבי יתר ההצעות, להזמין את נשיא המדינה, הרבנים הראשיים ושופטי בית-המשפט-העליון - אלה הם דברים בגדר סידורים שאפשר להחליט עליהם בישיבת יושב-ראש הכנסת והסגנים.

היו"ר א. אנקוריון:
לפנינו שתי הצעות: א) לקיים דיון רגיל; ב) לקיים הודעות סיעות במקום דיון.

ה צ ב ע ה

בעד הודעות סיעות במקום דיון - 10
בעד דיון רגיל - 4

י. נחשתו:
במקום הודעות סיעות בתחום של 5-7 דקות - כפי שהציע חבר-הכנסת ברעם - מציע אני שמסגרת הזמן תהיה בתחום של 5-10 דקות.

הוחלט:
לקיים בנושא זה הודעות סיעות במקום דיון בתחום של 5 עד 10 דקות.

הישיבה ננעלה בשעה 9.45.